

Leinosten sukulehti

2-2018

Akseli Gallen-Kallelan Paimenpojan mallina oli Antti Pesonen vuonna 1892 Kuusamon Paanajärvellä, jossa hän asui perheineen Paanajärvellä Rajalan talossa heinäkuusta lokakuuhun. Otso Pietinen valokuvasi Antin vuonna 1936, kuva sivulla 5. Tämä taulu on tekijän maalaama toisinto, jonka maalausjälki on reipasotteisempi kuin rinnakkaistyössä.

Lehti on värillisenä netissä www.leinoset.fi

LEINOSTEN SUKULEHTI

2 - 2018

- 3 Tervetuloa Lapualle 2019
- 4 Kuusamon sukukokous ja -juhla
- 14 Maaseudun sääty-yhteiskunta
- 17 Tapani Leinonen
- 18 Sukututkimusseura ja Biografiasampo
- 19 Sukutietojen tallennustilanne
- 20 Tatu Leinonen 80 vuotta
Yrjö Leinonen 75 vuotta
- 21 Leinosten Facebook-ryhmä
Apurahoja haettavana
Suomussalmen sulttaani Kianto
- 22 Onnitellut merkkipäivän johdosta
- 23 Sukuseuran hallitus ja toimihenkilöt
Suvun tunnukset
- 24 Leinosten sukukirjat

OSOITTEENMUUTOKSET

Lähetä postin osoitteenmuutuskortti (+sotu ja puh.) taloudenhoitajalle (osoite s. 20). Myös poisnukkuneiden kohdalla lähetä ilmoitus taloudenhoitajalle. Jos lehtesi on jäänyt tulematonta, tarkasta taloudenhoitajalta, että osoitetietosi ovat varmasti oikein.

ILMOITA TUOTTEISTASI SUVULLE

Kerro yrityksestäsi ja tuotteistasi muille Leinosille! Ilmoitustilaa myy taloudenhoitaja.

Ilmoitushinnat

85x60 mm	80 e
85x120 mm	150 e
175x120 mm	300 e
175x240 mm	600 e

TOIMITA AINEISTOA SUKULEHTEEN

Jäseniä pyydetään toimittamaan artikkeleita lehdessä jukaistavaksi. Leinosjutut ja ilmoitukset voit toimittaa suoraan lehden päätoimittajalle.

Litaset Oy, Vaasa 2018

30. vuosikerta. ISSN 0786-2679.

LEINOSSEN SUKUSEURA RY

“Sukuseuran tarkoituksena on selvittää suvun vaiheita ja historiaa, vaalia suvun perinteitä ja edistää yhteenkuuluvuuden tunnetta jäsentensä keskuudessa.” (Säännöt, 2 §)

Sukuseura järjestää yhteisiä sukupäiviä, retkeilyjä, kerää ja arkistoi sukua koskevaa tietoutta, selvittää ja auttaa suvun jäseniä selvittämään suvun vaiheita sekä saattaa tutkimustyön tulokset jäsenten tietoon sekä harjoittaa sukuseuran tarkoituspäriä edistävää julkaisutoimintaa. Seura pitää luetteloa jäsenistään ja julkaisee kaksi kertaa vuodessa ilmestyvää sukulehteä.

“Sukuseuran jäseneksi voidaan hyväksyä jokainen 18 vuotta täyttänyt henkilö, joka isän tai äidin puolelta on sukuun kuuluva tai joka on sukuun kuuluvan aviopuoliso tai leski.” (4 §)

Seuran hallitus sivulla 19.

LIITY JÄSENEKSI

Jäseneksi voi liittyä maksamalla jäsenmaksun sukuseuran tilille FI51 2321 1800 0023 43.

Ulkomailta maksettaessa tarvitaan vielä BIC NDEAFIHH

(ilmoita koko nimesi, osoitteesi ja sotu-tunnus).

Jäsenmaksu vuodelle 2019 on 20 euroa ja ainajäsenmaksu 200 euroa.

LEHDEN TOIMITUS

Päätoimittaja Martti Häikiö

Tehtaankatu 21 B 40, 00150 Helsinki

martti.haikio@kolumbus.fi

p. 050-5057140

Tuomas Honka, Veitikantie 35 A 7,

96100 Rovaniemi, p. 040 8356404

tuoppi.honka@gmail.com

Tervetuloa Leinosten sukukokoukseen Lapualla

10-11.8.2019

On ilo järjestää jälleen Leinosen sukuseurary:n sukujuhla Lapualla. Edellisestä onkin jo vuosia, kesällä 2010 olimme uudella Lapuan Kristillisellä opistolla. Nyt kokoonnumme vapaa-ajan keskus Wanhassa Karhunmäessä.

Kesän 2019 sukukokouksen lauantain retki suuntautuu Seinäjoelle. Siellä opas vie meidät Aalto-keskukseen, sen kirjastoon, teatteriin, kaupungintaloon ja Lakeuden ristiin. Lisäksi tutustumme Aalto-keskuksen läheisyydessä olevaan hienoon Suojeluskunta- ja Lotta Svärd museoon, jossa nautimme ”kanttiinikahvit”.

Sunnuntaina on jumalanpalvelus Lapuan tuomiokirkossa. Kirkossa on Paavo Leinosen ”Ilmestyskirjan ratsastajat” ja raamatunaiheisia lasimaalauksia ja kirkossa on myös Suomen suurimmat urut.

Jumalanpalveluksen jälkeen lasketaan seppel sankarivainajien muistomerkillä kirkkomaalla.

Sunnuntain sukukokous ja sukujuhla pidetään Wanhassa Karhunmäessä. Ohjelmassa on mm. professori Lasse Kankaan esitelmä päätoimittaja, kirjailija ja poliitikko Artturi Leinosesta, jonka syntymästä tulee 130 vuotta.

Osoite on Karhunmäentie 923, 62100 Lapua. Se sijaitsee Lapuan ja Seinäjoen sekä Ylistaron rajalla. Lapualla on matkaa 10 km, Seinäjoelle 25 km, Vaasaan 75 km.

Järjestelyt ja ilmoittautuminen

Järjestelyistä ja tiedusteluista vastaavat hallituksen jäsen Liisa Manu, liisamanu@luukku.

com, puh. 050-352 0341, ja seuran sihteeri Jaana Sarkkinen toimii tukena, jaana.sarkkinen@saunalahti.fi, puh. 0500- 333 308.

Sitovat ilmoittautumiset sukujuhlaan ja sen tapahtumiin Liisa Manulle.

Liisan hallinnoimalle juhlatilille maksetaan ilmoittautumismaksu 10 €/henkilö sekä myös lauantain retki ja ruokailut.

Juhlatili: FI77 4928 0010 0974 50

Tämänhetkinen hinta-arvio retkelle on 20 euroa, ja ruokailuille la-su yht: 48 euroa (sis. la lounas 13 e, päivällinen 12 e, iltapala 6 e, su lounas 17 e), lapset 7-12 v la lounas 9 e, päivällinen 8 e, iltapala 2 e, su lounas 13 e.

Ilmoitathan mahdollisista allergioista tämän ilmoittautumisen yhteydessä.

Tarkemmat tiedot ohjelmasta ja hinnoista kesän sukulehdessä.

Jokainen varaa ja hoitaa **majoituksen** oma-toimisesti. Mikäli haluaa majoittua kansanopistolla, ovat yhteystiedot:

www.wanhakarhunmaki.fi

Toiminnanjohtaja Maiju Ketonen

06-437 7757 / 050 540 1711

Wanhassa Karhunmäen marraskuun 2018 hinta-arvio on:

1 yö /henk 45 euroa sis, aamupalan ja liina-vaatteet

2 yötä/henk 85 euroa sis, aamupalan ja liina-vaatteet.

Wanha Karhunmäen opiston majoitus maksetaan opiston ilmoittamalle tilille.

Kuusamon sukukokous ja sukujuhla

Leinosen sukuseura ry:n vuosikokous pidettiin Kuusamo-opistossa 22.7.2018. Kokouksen avasi ja puheenjohtajaksi valittiin sukuseuran esimies Tapio Leinonen, sihteeriksi Jaana Sarkkinen Espoo, pöytäkirjan tarkastajiksi ja ääntenlaskijoiksi Liisa Leinonen Oulu ja Hilkka Patosalmi Isokylä/Kemijärvi.

Sukulehdessä 1/2018 painettu toimintakertomus ja tilinpäätös hyväksyttiin ja vastuuvapaus myönnettiin tilivelvollisille. Hyväksyttiin hallituksen laatima talousarvio ja toimintasuunnitelma:

”Sukuseura toimii entiseen tapaan. Sukukokous pidetään vuosittain. Sukulehteä julkaistaan kaksi numeroa vuosittain. Sukuaineiston täydentämistä jatketaan. Sukukirjoja julkaistaan siinä tahdissa kuin tekijät ehtivät niitä valmistella. Aineistoa täydennetään nyt erityisesti Mainuan sukuhaaran osalta. Sukuseura jakaa kaksi apurahaa entiseen tapaan. Vanhat sukulehdet on skannattu sukuseuran kotisivuille ja pannaan sinne myös jatkossa. Lisäksi sukuseuran hallitus on pohtinut ja hallituksen kokouksessa 13.8.2016 päättänyt, että Leinosen sukuseura ry:lle perustetaan oma Facebook-ryhmä. Hallitus laatii säännöstöä ja ohjeistusta ryhmässä toimimiseen. Facebook-ryhmä on saatu toimintaan 4.8.2017. Facebook-ryhmästä tiedotetaan sukulehdessä.”

Erovuoroisista hallituksen jäsenistä valittiin jatkamaan Jarmo Ahonen Kerava, Timo Honka Helsinki ja Tarja Leinonen-Viinikka Kuusamo. Uudeksi jäseneksi valittiin Pertti Leinonen Espoo. Toiminnantarkastajina jatkavat Matti Leinonen Paltamo ja Urpo Leinonen Paltamo. Varatoiminnantarkastajiksi valittiin Markku Koskela Seinäjoki ja Tapio Leinonen Vantaa.

Jäsenmaksuksi päätettiin 20 euroa/vuosi, ja ainaisjäsenmaksu 200 euroa.

Seuraavaksi kokouspaikaksi valittiin Lapualla Karhunmäki-säätiön ylläpitämä Wanha Karhunmäki ja ajankohdaksi 10.–11.8.2019. Liisa Manu ja Jaana Sarkkinen toimivat yhteyshenkilöinä sukujuhlajärjestelyissä. Pyritään yhteistoimintaan Artturi Leinosen seura ry:n kanssa.

Päätettiin, että sukuseura jakaa vuosittain kaksi 300 euron apurahaa. Erityisestä syystä voidaan jakaa joskus useampikin apuraha tai olla jakamatta jonakin vuonna apurahaa lainkaan.

Sukuseuran logoa, sukuviirissä olevaa riimukirjainten L-kirjainta, on mahdollista käyttää isännänviirissä. Heikki Leinonen Masku kertoi tilaamastaan isännänviiristä logoineen. Tälle tilaukselle hallitus oli kevään aikana antanut luvan. Heikki Leinoselta voi tiedustella käytännön ohjeistusta. Sukuseuran hallitus pyrkii antamaan tarvittaessa lisäohjeistusta.

Hyväksyttiin ehdotus, että sukuseuran vuosijuhlasta voidaan periä pieni ilmoittautumismaksu, esim. 10 euroa. Sillä voitaisiin kattaa esim. tervetulokahvitus- tai mahdollisia kokoukseen liittyviä yleisiä tilavuokrakuluja.

Sukujuhla

Sukujuhlan avasi sen järjestänyt Tarja Leinonen-Viinikka ja Kuusamon kaupungin tervehdyksen toi kaupunginhallituksen puheenjohtaja Tuomo Hänninen, joka kuuluu Leinosen sukuun.

Kuusamon asutuksesta ja suvuista esitelmöi Pertti Ervasti. Seppo Leinonen kertoi rajan taakse jääneen Paanajärven taloista ja asukkaisista. Helena Palosaari kertoi Lahtela-Salpalinjan vaiheista ja sota-ajan Kuusamosta oman perheensä kokemuksilla esitystä koskettavasti täydentäen.

Marja-Liisa “Mantu” Kantola ja Timo Väisänen esittivät muun muassa laulut Juuret Paanajärvellä, Paimenpoika, Kulkuri ja joutsen, ja Kuusamolainen kansansävelmä.

Lopuksi laulettiin yhdessä Korpi-Kainuun marssi eli Nälkämaan laulu ”Kuulkaa korpeimme kuiskintaa! Jylhien järvien loiskintaa”. Ilmari Kianto on luonut tekstin ja Oskari Merikanto sävelen.

Seppo Leinonen Sallan Lapajärveltä kertoi kuvissa olevan Paanajärven taloista ja elämästä.

Otso Pietinen kuvasi Antti Pesosen 1936. Antti oli Akseli Gallen-Kallelan Paimenpojan (kansi) mallina 1892. Museovirasto.

Paimenpoika

Jäi toiset aamulla nukkumaan,
kun otin konttini naulaltaan
ja kiiruhdin karjoteille.
Mä kutsuin Herttaa ja Helunaa,
ne seurasi torveni toitanta,
ja metsä soitteli meille.

Mä tunnen polkuja paljonkin,
jo kesän karjaani paimensin,
en konsaan eksynyt vielä.
Mä tiedän ruohoiset syöttömaat
ja ahonrintamat marjakkaat
ja rannat siintävät siellä.

Kun eilen rauhassa karja söi
ja pikku vuonaset leikkiä löi,
ma poimin muuranta suosta,
niin susi syöksähti laumahan,
se sieppasi suuhunsa karitsan
ja aikoi tiehensä juosta.

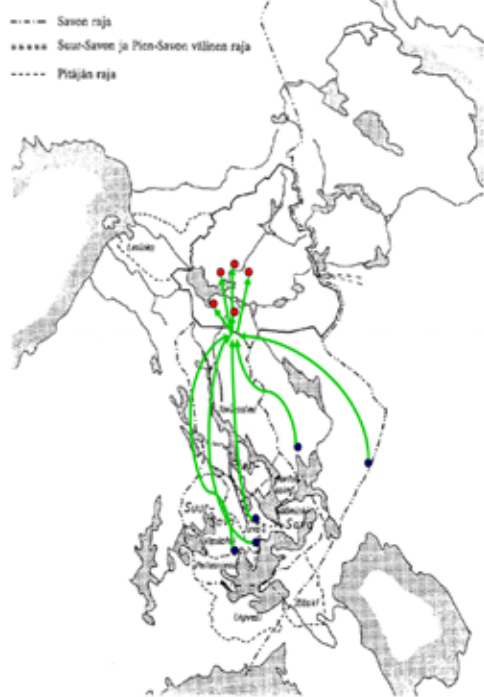
Sen kanssa ma silloin taistelin,
sen kidasta pienoisen pelastin
ja annoin sen äidillensä.
Se susi kättäni haavoitti,
vaan olkoon se sille anteeksi,
se oli kai nälissänsä.

On armas sunnuntaiaamu tää,
se mielessä muistot herättää –
nyt toiset on kirkkotiellä.
Mä etsin kirjani kontistain,
sen äitivainaalta muistoks sain –
hän on jo tallella siellä.

Nyt metsä kirkkoni olla saa,
voi täällä palvella Jumalaa,
mun urkuni kauniit, soikaa!
Mun kirkkoni katto on korkeella,
ja ystävä yksi on seurana,
joka muistavi paimenpoikaa.

Immi Hellén 1898

KARTTA 11.
Ammuksen alkuperä

Leinonen

Savossa

Visulahti, Pelloksiemi,
Juva, Länsi-Karjala,
Rautalampi

->

Kainuussa 1620-luku, 1650

Vuolijoki, Vuottolahti,
Kivesjärvi, Mainua,
Vihtamo

->

Kuusamoon

Matti Mikonpoika
Leinonen s. n. 1660

*Pertti Ervastin esittämä kuva
Leinosten muuttoliikkeestä.*

Kuusamon sankarihautausmaassa lepää kaikkiaan 415 sankarivainajaa. Kuusamolaisia kuoli talvisodassa 51, jatkosodassa 362 ja Lapin sodassa kaksi. Vuonna 1958 valmistunut sankaripatsas, ”Lumipukuinen sotilas” on taiteilija Mauno Juvosen käsialaa vuodelta 1958.

Sen jälkeen sukuseura kävi tarkistamassa edellisen Kuusamon sukukokouksen aikaan istutetun Leinosten sukukuusen (viereinen sivu). Hyvin kuusi jaksoi, kuten koko suku!

Hautausmaalla oli muistomerkki Matti Eksymälle, joka perusti Kuusamoon ensimmäisen liippatehtaan vuonna 1913 (alla oikealla).

Jumalanpalveluksen jälkeen sukuseuran edustajat laskivat seppeleen sankaripatsaalle. Kuvassa esimies Tapio Leinonen, sukujuhlan järjestäjä Tarja Leinonen-Viinikka, Kuusamon kirkkovaltuutettu Elin Kempainen ja Jaana Sarkkinen ja Yrjö Leinonen. Elinan äiti Arja on omaa sukua Leinonen.

Sukuseuran hallitus ja toimihenkilöt. Vasemmalta seisomassa taloudenhoitaja Yrjö Leinonen, uusi taloudenhoitaja ja hallituksen jäsen Jarmo Ahonen, takana Teuvo Leinonen, Timo Honka, esimies ja arkistonhoitaja Tapio Leinonen, varaesimies ja lehden toimittaja Martti Häikiö. Istumassa vasemmalta sihteeri Jaana Sarkkinen, Liisa Manu ja Mari Leinonen.

Vas. Marita Arola Kuusamo, Sirkka Häyhä Vantaa, Tuomo Hänninen Kuusamo ja Sauli Pitkänen Kuusamo.

Sisarukset Seija Klövgren Borås ja Tuula Körkkö Oulu. Äidinäiti Ida Karoliina Kurtti os. Leinonen (s. 1918) oli Kuusamon Paanajärveltä.

Sukukokouksen nuorin osanottaja oli Otso Leinonen, 9,5 kk. Vanhemmat Hanna ja Matti Leinonen asuvat Espoossa ja isovanhemmat Marja-Liisa ja Heikki Leinonen Maskussa.

Tarja Leinonen-Viinikka oli järjestänyt hienon sukujuhlan. Helena Palosaari kertoi Kuusamon sota-ajasta, evakkomatkoiista ja Salpaliinjan rakentamisesta Kuusamossa.

Sisarukset Irja Lekkerimäki Tukholmassa vuodesta 1968, Pekka Leinonen Kuusamo ja Virpi Leinonen Raahessa vuodesta 1973.

Pertti Leinonen Espoo on uusi Leinosen sukuseuran hallituksen jäsen. Pertti on perehtynyt DNA-sukututkimukseen, josta hän lupautui opastamaan kiinnostuneita. Hän suositteli Marja Pirttivaaran teosta Juuresi näkyvät. Pertti on ammatiltaan puuseppä.

Marja-Liisa "Mantu" Kantola ja Timo Väisänen esittivät muun muassa laulut Juuret Paanajärvellä, Paimenpoika, Kulkuri ja joutsen, ja Kuusamolainen kansansävelmä.

Aino, Liisa ja Tuula Leinonen toimittivat arpajaiset sukujuhlan päättäjäiskahveilla. Tälläkin kertaa suvun jäsenet olivat lahjoittaneet huomattavan määrän korkeatasoisia palkintoja ja siten avustaneet sukuseuraa myös taloudellisesti.

Tarja Leinonen-Viinikka haastatteli suvun jäseniä, tässä Jarmo Ahosta. Kuvaajana Tarjan sisarentytär Tiina Ronkainen Kainuun ammattiopistosta.

Muutammat ehtivät tutustumaan Kuusamon Salpalinjaan. Vasemmalta Eija Gerkman Espoo, Martti Honka Temmes ja Paavo Häikiö Jyväskylä. Kuljetusliike Martti Honka Oy työllistää 16 miestä. Käytössä on 11 liikennelupaa. Martti jatkaa vielä töitä, poika Janne on toimitusjohtaja. Liikkeen perusti Martin isä Pauli, jonka isä Honka-Kalle oli kyläpoliisi.

Salpalinja (myös Salpa-asema), viralliselta nimeltään Suomen Salpa, oli talvisodan jälkeen vuosina 1940–1941 ja 1944 Suomen itärajan läheisyyteen Virolahdelta Savukoskelle rakennettu puolustuslinja. Salpalinjassa oli betonisia tai kallioon louhittuja kantalinnoitteita kaikkiaan 728. Puisia kenttälinnoitteita oli noin 3 000. Taistelu- ja yhteyshautaa asemaan oli kaivettu noin 350 kilometriä. Kivistettä oli yli 200 kilometriä, jossa oli noin 350 000 kappaletta keskimäärin kolme tonnia painavia kiviä.

Maaseudun sääty-yhteiskunta

Vanhan ajan yhteiskunta oli sääty-yhteiskunta. Oli säätyvaltiopäivät, jossa neljällä säädyllä, aatelistolla, papistolla, porvaristolla ja talonpojilla oli edustajansa. Tämä jako ei oikein käy maaseutuun, jossa liki kaikki olivat tavalla tai toisella riippuvaisia maasta. Silti sielläkin oli varsin tiukat säätyrajat. Tässä esimerkki:

Ukillani oli pieni puoti Ruukin Katinhännässä. Yhtenä päivänä täyteen puotiin tuli Pankko-Mälliseksi kutsuttu isäntä. Hän kaivoi suuren lompakkonsa kämmenelleen, paukautti toisella päälle ja sanoi: Haistakaa, köyhät, manttaalimiehen rahhaa! Liikanimi taisi tulla siitä, että hän pystyi lainaamaan toisillekin, korkoa vastaan, tietysti. Hän sopii esimerkiksi **talollisesta**.

Talollinen oli sellainen maanviljelijä, joka omisti toimeen tulevan, vähintään kohtuullisen kokoisen tilan. Perintötila nimensä mukaisesti perytyi jälkeläisille, se siis omistettiin. Oli myös kruununtiloja, jotka usein jossain vaiheessa lunastettiin omiksi.

Tilan koko määriteltiin manttaaliluvulla, osilla kokomanttaalista. Se oli verotusperuste, johon vaikutti paitsi koko myös peltojen ja metsien määrä ja laatu. Muitakin perusteita oli. Vähän epätarkasti 1900-luvun alkupuolella ruvettiin talollisen sijasta käyttämään ammattinimikettä maanviljelijä. Nykyään taidetaan puhua maatalousyrittäjistä.

Toinen esimerkki: Minulla oli keskikoulussa luokkakaveri, joka tuli vähävaraisesta pienviljelijäperheestä syrjäkylältä ja asui kirkonkylässä koulukortteerissa. Isä oli myös vaikeasti sotainvalidi. Yhdessä kuussa isä ei pystynyt maksamaan asumis- ja ruokamaksua. Lykkäystä ei emäntä hyväksynyt, vaan poika pantiin pihalle. Onneksi oli iäkäs lapseton pariskunta, joka otti pojan asumaan.

Vanhassa yhteiskunnassa tämä isä olisi ollut **torppari**. Lex Kallion eli torpparilain ansiosta 1920-luvun alkupuolelta hänen kaltaisensa pystyivät kohtuudella lunastamaan tilansa ja

Leinostenkin asuma Mäntyniemi Kuusamon Paanajärvellä oli 1/8 manttaalin talo, yksi kylän komeimmista. Kuva I.k.Inha, Museovirasto

Antti ja Kustaava Leinosen asuivat vuodesta 1906 Paltamon Kiehimänsuussa Jorolan mäkituvassa Hukkalan sydänmaalla, missä Antti oli torpparina. Torppa oli tuolloin vielä savupirtti. Ruoka laitettiin ja kahvi keitettiin avotulella.

heistä tuli pienviljelijöitä. Torppa oli tilan osa, johon kuului tavallisesti paitsi peltoa myös vähän kotitarvemetsää. Torppa vuokrattiin määräajaksi ja vuokra maksettiin tavallisesti taksvärkinä eli päivätöinä taloon.

Suomalaiset ovat tutustuneet torpparien ongelmiin erityisesti Väinö Linnan kirjan Täällä pohjantähden alla ja sen elokuvasovitusten kautta. Kannattaa mainita, että oli myös kruununmetsätorppia, siis valtion maille perustettuja. Niitä oli Kainuussa ja Pohjois-Suomessa paljon, koska valtion maita oli paljon, yksityismaita vähän.

Miten Te erottaisitte pienviljelijän ja maanviljelijän toisistaan? Kyselin tätä aikanaan useilta tutuilta maaseudun ihmisiltä. Tulin tulokseen, että pienviljelijä on sellainen maanviljelijä, joka joutuu käymään myös ansiotyössä tilan töiden lisäksi.

Kirkonkirjoissa tavallinen määrittely talollisen ja torpparin lisäksi on myös **mäkitupalainen**. Heitä oli myös ihan tasaisilla mailla; en edes tiedä, mistä tuo nimi on syntynyt. Mutta se tarkoitti

ihmistä, joka oli vuokrannut talolta mökin ja perunamaan ja kävi yleensä muussa työssä. Hänkin maksoi vuokransa taksvärkillä.

Oli myös suuri joukko **itsellisiä**, jotka asuivat yleensä vuokralla toisten omistamissa tiloissa. Heitä oli eri puolilla maata myös muun nimisinä, näillä main heitä taidettiin kutsua yleensä **huonemiehiksi**. Joku Teistä on saattanut lukea Kalle Päätalon kirjan Huonemiehen poika. Joillakin seuduilla puhuttiin **hyryläisistä** eli vuokralaisista tai nykyisin ikäväsävyisellä sanalla **loinen**. Usein toimeentulo saatiin töistä talossa tai sen ulkopuolella. Mutta tässä väestönosassa oli myös hyvin toimeentulevia, jopa ns. herrasväkeä. Niinpä mummulassani Pudasjärvellä (jonka paikalla nykyisin on komea, maailman suurin hirsikoulu) asui vuokralaisina 1900-luvun alkupuolella mm. metsänhoitaja, lääkäri ja tuomari.

Nämä kolme ihmisryhmää, talolliset, torpparit ja itselliset, löytyvät omina ryhminään myös vanhoista kirkonkirjoista, eri seurakunnissa vä-

hän vaihdellen. Torpparit ovat milloin talollisten jälkeen kunkin talon kohdalla tai sitten itsellisten aakkosluettelossa.

Mutta vielä on esittelemättä suuri ihmisjoukko, nimittäin palvelusväki, piiat ja rengit. Heistäkin seuraavassa esimerkki:

Kerroin luokkakaveristani. Hänen mummunsa oli aikanaan piikana yhdessä kirkonkylän isossa talossa. Kun piika alkoi odottaa lasta, hänet pantiin maantielle. Aikamoista isyystunnustusta osoitti se, että tavattoman poikkeuksellisesti piialle annettiin talosta mukaan lehmä.

Palvelusväki merkittiin kirkonkirjoihin joko erilliseen aakkosluetteloon, **rengit** ja **piiat** tavallisesti erilleen, mutta etunimen mukaisessa järjestyksessä sielläkin, missä kaikilla oli jo satoja vuosia ollut sukunimi. Toisinaan heidät merkittiin talonsa kohdalle, myöhemmin itsellisten luetteloon. Palvelusväkihän vaihtoi palvelupaikkaa usein, jopa vuosittain.

Kun renki ja piika menivät naimisiin, heidät yleensä siirrettiin palvelusväestä itsellisiin. Mielienkiintoinen on myös, mitä piialle tapahtui, kun hän sai lapsen. Hänelle on yleensä ihan ikioma merkintä, nimittäin qp eli kvinnsperson, naisihminen.

Säätykiertoa eli muutosta väestöryhmästä toiseen tapahtui ennenkin, mutta paljon harvinaisempaa se oli kuin nykyisin. Toisinaan piiaasta tuli talonemäntä, esim. kun leskeksi jäänyt isäntä avioitui piikansa kanssa. Usein tässä tilanteessa tehtiin erillinen sopimus, mihin tämä uusi vaimo oli oikeutettu, mihin ei, jos perillisinä oli isännän lapsia.

Useammin talon pojasta tuli torppari talon maille. Pohjois-Suomessa ja Kainuussa tämän ns. ylimääräisen väen osuus kasvoi 1900-luvun vaihteen molemmin puolin suureksi. Renkien ja piikojen lisäksi siihen kuului myös itsellisväkeä, jolle ei riittänyt töitä kotiseudulla.

Kun toimeentulon mahdollisuudet olivat niukat, sillä oli dramaattisia seurauksia. Voimakas Amerikan siirtolaisuus oli tätä yksi seuraus. Kuinka moni Teistä tietää sukulaisiaan menneen Amerikkaan? Minunkin toisen mummuni veli meni Michiganiin, toisen ukkini kaksi enoa. Sieltä saimme joskus sotien jälkeen myös Amerikan paketteja, joissa oli mm. sotien jälkeen harvi-

Ate Leinonen. Kuva Etsivän keskuspoliisin arkisto.

naista herkkua, oikeaa kahvia.

Toinen merkittävä seuraus tästä ns. ylimääräisen väen lisääntymisestä oli poliittinen työväenliike. Sekä Amerikkaan muuttaneista että kansalaissotaan osallistuneista löytyy paljon myös Leinosia, rintaman molemmin puolin. Oma ryhmänsä olivat Neuvostoliittoon hyvässä uskossa menneet, joista useiden kohtalo oli karu. Onko näissä tietämiänne sukulaisia? Heistäkin tässä esimerkki, minulle melko likeinen.

Ukkivainajani serkku Ate Leinonen (1895-1938) oli työväenliikkeen aktiivi, joka tuomittiin 1924 kahdeksi vuodeksi kuritushuoneeseen valtiopetoksen valmistelusta. Hän loikkasi 1929 Neuvostoliittoon, työskenteli Leningradissa kirjapainossa, joka julkaisi mm. kommunistista materiaalia Suomea varten. Hänet tuomittiin Stalinin vainoissa vakoilusta ja teloitettiin vuonna 1938. Atesta on juttu sukukirjassa Kainuun Leinoset 1.

Näiden maaseudun eri väestöryhmien lisäksi kannattaa mainita vielä yksi väestöryhmä, joka suomenkielisillä alueilla oli vanhastaan hyvin pieni, nimittäin ns. **herrasväki**. He olivat yleensä ruotsinkielisiä tai ainakin ruotsia osavia, sellaisia kuin pappi, lääkäri, apteekkari, metsänhoitaja, erilaiset virkamiehet ja metsäherrat. Vähitellen joukkoon tuli myös kauppiaita, käsityöläismestareita jne. Heidän joukossaan oli myös sellaisia, jotka ruotsinsivat sukunimensä. Miksikähän? Ehkäpä ollakseen vähän hienompia.

TAPIO LEINONEN

Vapaa laulu- ja mersumies

Tapani Leinonen

Tapani Leinonen jäi eläkkeelle Jyväskylän kauppaoppilaitoksen saksan ja englannin opettajan virasta 2009. Tuli valinnan paikka: mitä seuraavaksi?

Mitäpä jos lähden Saksaan, ostan Mersun ja pidän sitä vuoden jotta sen saa tuoda verovapaasti Suomeen. Stuttgartin läheltä löytyi unelma-auto. Mercedes Benz 350 S vuodelta 2004, ajettuna 34 000 km. Auto maksoi saman verran kuin uusi Golf Suomessa.

Tyttökaveri Sirpa oli mukana, mutta hän halusi etelämmäs Espanjaan. ”Ei ikinä”, sanoi Tapsa ensin, mutta taipui kuukauden jälkeen. Mutta Espanjassa tultiin nopeasti siihen tulokseen, että täällä ollaan.

Laulumiehenä baritoni-basso Tapani löysi kolme kuoroa: suomalainen Aurinkorannikon kuoro, kansainvälinen 50 laulajan ja sinfonia-orkesterin yhdistelmä Collegium Musicum Costa del Sol sekä kansainvälinen kuoro TIMS The International Music Society.

Loppu onkin elämää espanjalais-suomalaisella akselilla. Kesät Jyväskylässä, automatka suvun haudoille, Leinosten sukujuhlat ja pitkä ja kylmä talvi Espanjassa.

Tapanin (s. 18.3.1945) isälinja vie Säräisniemen Juusolaan, jonka Juuso Leinonen osti 1811 ja sieltä Kivesjärven Leinolaan N:o 3.

MH

Apua sukututkimukseen netistä

Leinosten sukututkimus on erittäin laajaa ja kattavaa kuten viereisen sivun taulukosta käy ilmi. Sukututkimuksesta enemmän kiinnostuneiden kannattaa tutustua erityisesti kolmeen nettisivuun. Suomen sukututkimusseura antaa neuvontaa, julkaisee oppaita ja järjestää kursseja www.genealogia.fi. Biografiasampo on uusi sivusto, jonka takana on Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran julkaisema Kansallisbiografia. Sivusto yhdistää eri tietokannoissa olevia tietoja ja www.biografiasampo.fi. Samankaltainen on toisen maailmansodan tietoja ja kuvia yhdistävä www.sotasampo.fi.

The screenshot shows the homepage of Suomen Sukututkimusseura. At the top, there are navigation links for 'Kotki', 'Suomi', and 'Engli'. The main header features the organization's name and a search bar. Below the header, there are several menu items: 'ETUSIVU', 'Seuran toiminta', 'Käytöt', 'Mitä sukututkimus on?', 'Sukututkimuksen lähtökohdat', 'Etsi henkilö', and 'Etsi'. A secondary menu includes 'Tutkimus', 'Tutkimusohjelmat', 'Käytöt', 'Tutkimus 2019', 'Tutkimus', 'Seura', 'Jäsen', 'Myynti', and 'Yhteistyö ja yhteistyö'. The main content area has three featured sections: 'Jokaisella on tarina Suomen Seuran 100-vuotisjuhla', 'SUKUTUTKIJAN VERKKOKAUPPA', and 'Liity hyvään Seuraan!'. Below this, there is a section titled 'Ajankohtaista' with a sub-header '12.11.2018 Marraskuun Jalmari on ilmestynyt'. The text discusses the publication of the 'Jalmari' book, which is a collection of family stories. It mentions that the book is available for purchase and that it is a good way to learn about one's family history. There is also a small image of a bird and a logo for 'NETTI SEURAT'.

The screenshot shows the header of the Biografiasampo website. The main title is 'Biografiasampo' and the subtitle is 'Suomalaisten elämäntietojen verkosto semanttisessa webissä'. The background image shows a library interior with bookshelves.

Biografiasampo mahdollistaa suomalaisten elämäntietojen, henkilöiden ja henkilöitymien kutimien digitaalisten aineistojen metsäilyä. Palvelun ylläpitäjä on Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Kansallisbiografia ja muut tekijät, yhteensä n. 13 000 elämäntietoa, joita on saatavilla muilla alustoilla. Vain se ei sovellusnäkyä aineistoihin. Lisätietoja biografiasampo.fi

Valitse sovellusnäkyä aineistoihin

The screenshot shows a grid of search filters for the Biografiasampo website. The filters are arranged in a 3x3 grid. The first row contains 'Henkilöt' (Find a person or family name), 'Paikat' (Find a location or place), and 'Elämäntiedot' (Find a life event or date). The second row contains 'Tähdet' (Find a star or name), 'Verkko' (Find a network or connection), and 'Yhteistyö' (Find a partner or collaborator). The third row contains 'Käsitteet' (Find a concept or term). Each filter has a small thumbnail image and a brief description of what it can find.

Sukutietojen tallennustilanne sukuhaaroittain Leinosen Sukuseuran sukututkimustyössä heinäkuussa 2018

Kainuun eri sukuhaaroihin kuuluvia ei voi laskea mekaanisesti yhteen, koska moni kuuluu yhtä aikaa useaan sukuhaaraan. Kerännyt ja koonnut Tapio Leinonen.

Lihavoidut: valmiit tai viimeistelyssä olevat sukukirjat, *kursivoidut* valmisteilla tai harkinnassa.

		henkeä	taulua
1. Ahola 14 / Ukkola	2004	10.000	1900
	2018	19.350	4445
2. Leinola 12 / Paavola	2008	14.500	2638
	2018	30.835	6977
3. Kuusamo	2014	9.870	2518
	2018	10.727	2590
4. Tervola	2015	9873	2504
	2018	11.111	2774
<i>Mainua</i>	2014	14.000	3019
	2018	26.570	5715
<i>Kives 2-3 / Niemelä ja Haataja</i>	2014	9700	2034
	2018	14.882	3302
Kives 7 / Petäjälähti	2014	6100	1368
	2018	21.069	4706
Kives 8 / Virpelä	2014	4200	960
	2018	5243	1269
Leinola 13 / Heikkilä	2014	3200	701
	2018	4311	1020
<i>Matti L s 1814</i>	2014	1350	310
	2018	1532	425
<i>Laukaa</i>	2014	10.768	2459
	2016	12.600	2823
Pielisjärvi	2005	3300	800
Iitti	2003	440	111
Kiihtelysvaara	2007	650	203
Kitee Kantosyrjä	2009	500	
Saloinen	2014	850	212

Sukuseuran kunniaesimies Tatu Leinonen 80 vuotta

Sukuseuramme onnittelee pitkäaista esimiestään ja monien sukukirjojen toimittajaa professori Tatu Leinosta hänen täyttäessään 80 vuotta 21.9.2018.

Tatun suvusta ja elämänvaiheista kerrotaan *Kainuun Leinoset 1* -teoksen sivuilla 300-301.

Tatu teki elämäntyönsä kone-elinten professorina ja Oulun yliopiston dekaanina sekä alansa merkittävässä kotimaisissa ja kansainvälisissä yhteisöissä.

Tatu avioitui Tuula Tuovisen kanssa 1967. Tatu ja Tuula ovat kaikille Leinosten sukujuhlien osanottajille tuttuja ja turvallisia hahmoja. Tatu antoi otsikon tunnuslauseen nykyisestä elämästään: ”Siinä se nuoruus kulluu.”

Yrjö Leinonen luopui taloudenhoitajan tehtävästä

Sukuseuran hallitus hyväksyi Yrjö Leinosen eronpyynnön taloudenhoitajan tehtävästä, jota Yrjö on hoitanut vuodesta 2002.

”Toivoisin, että sukuseurassa jatkettaisiin sukututkimusta ja sukukirjojen julkaisemista mm. Säräisniemen Juusolan Leinosista.

Toivotan sukuseuralle menestystä tuleville vuosille.”

Kuva on otettu vuonna 2013, kun Yrjö ja Liisa täyttivät 70 vuotta. Tänä vuonna he täyttivät 75 vuotta.

Kuvassa takana vasemmalta Marja Sutela, Juha Leinonen, Jaakko Leinonen (heidän poikansa), Onni Leinonen ja Matias Leinonen (he ovat edesmenneen Petri Leinosen pojat).

Jarmo ”Ahma” Ahonen uusi taloudenhoitaja

Hallitus valitsi taloudenhoitajaksi hallituksen jäsenen Jarmo ”Ahma” Ahosen Keravalta.

Leinosen sukuseuralla on oma Facebook-ryhmä

Sukuseuralle on avattu uusi Facebook-ryhmä. Aluksi opetellaan sen käyttöä ja ehkä vähitellen siitä tulee merkittävä tiedotus- ja yhteydenpito-kanava. Jäseneksi hyväksyy ylläpitoryhmä, jossa ovat Tapio ja Eija Leinonen ja Martti Häikiö. Liitytkää jäseniksi ja postatkaa Leinosiin ja Leinosten sukuun liittyvää aineistoa. Sivusto kuten tämä lehtikin rajoittuu sukuseuraan, suvun historiaan, tapahtumiin ja paikkoihin sekä erityisesti henkilöihin ainakin väljästi liittyvän aineiston julkaisemiseen.

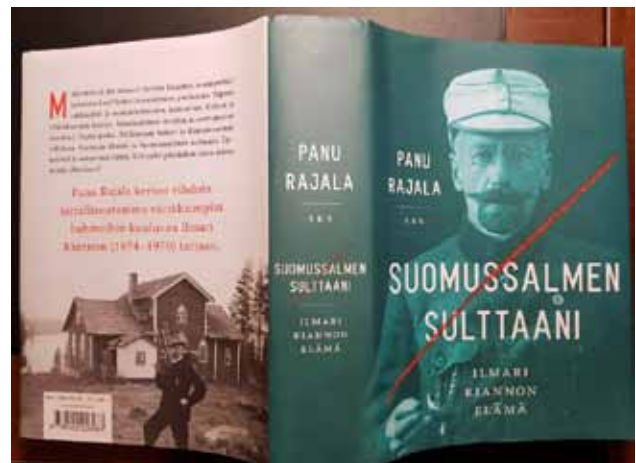
Kaksi opiskeluapurahaa haettavana

Leinosten sukuseura julistaa haettavaksi kaksi 300 euron suuruista apurahaa Leinosten sukuun kuuluvien opiskelijoiden haettavaksi. Vapaamuotoisesta hakemuksesta tulee käydä ilmi tarkoitus, johon apurahaa haetaan, sekä selvitys siitä, mihin Leinosten sukuhaaraan hakija kuuluu. Hakijoiden ikää, koulutustasoa tai alaa ei ole rajoitettu. Apurahat jaetaan kesän 2019 sukukokouksessa. Hakemukset tulee osoittaa maaliskuun loppuun 2019. Hakemukset tulee lähettää kunniaesimiehelle professori Tatu Leinoselle, Tuulastie 13 A 6, 90550 Oulu, puh. 044-5546669, tatujatuula@gmail.com

“Kuulkaa korpeimme kuiskintaa...”

Nälkämaan laulu, Punainen viiva, Ryysyrannan Jooseppi. Kuolematonta kansalliskirjallisuutta ja Kainuun historiaa. Ne “huokuvat ajatonta korprien pakkashuurua ja kansan koettelemuksia”, kuten Panu Rajala kuvaa.

Mutta millainen surkuhupaisa ja täysin vastuuton seikkailija ja oikuttelija olikaan niiden tekijä Ilmari Kianto! Hieno kirja hyvästä kirjailijasta ja huonosta ihmisestä. (MH)

Onnittelut merkkipäivän johdosta

50 v

Kuorilehto, Markku O. OULU 27.03.1969
Leinonen, Outi TEUVA 21.04.1969

60 v

Leinonen, Antero HYVINKÄÄ 01.02.1959
Leinonen, Eija HELSINKI 13.01.1959
Leinonen, Markku TURKU 21.04.1959
Leinonen, Seppo KAJAANI 30.05.1959
Salminen, Sorja PIRKKALA 02.03.1959
Suonenlahti, Mikko-Jussi ESPOO 22.06.1959

70 v

Haataja, Anita HELSINKI 26.06.1949
Hietala, Voitto KUUSAMO 12.02.1949
Honka, Martti TEMMES 20.05.1949
Honka, Timo Tapio HELSINKI 26.05.1949
Leinonen, Erkki LAUKAA 04.02.1949
Leinonen, Jarkko Kalevi OULU 30.01.1949
Leinonen, Leena Annikki ILOMANTSI
04.01.1949
Leinonen, Mikko Antero KAJAANI 03.03.1949
Leinonen, Olavi PERTUNMAA 20.05.1949
Leinonen, Osmo OULU 01.01.1949
Leinonen, Ossi Urho K PIEKSÄMÄKI
17.06.1949
Piri, Toini OULU 16.03.1949

75 v

Hekanaho, Aino Margareetta HELSINKI
24.06.1944
Hurskainen, Ritva LOHJA 25.01.1944
Karvonen, Terttu Tellervo JOUTSENO
14.02.1944
Kenttä, Ritva Anneli KEMI 08.05.1944
Leinonen, Esa PALTAMO 16.02.1944
Leinonen, Heikki SÄRÄISNIEMI 01.03.1944
Leinonen, Pertti ESPOO 26.06.1944
Leinonen, Taisto PALTAMO 28.02.1944
Leinonen, Tapio ÄÄNEKOSKI 28.06.1944
Lipponen, Birgitta VANTAA 04.05.1944

Lähtevänoja, Aino E OULU 16.01.1944
Salo, Raili Annikki OULU 19.03.1944

80 v

Eskelinen, Vilho Henrikki VANTAA
11.01.1939
Kemppainen, Anja NEITTÄVÄ 04.06.1939
Kinnunen, Sinikka HAMMASLAHTI
19.05.1939
Koponen, Anna-Liisa JÄRVENPÄÄ
17.06.1939
Leinonen, Jorma Aatami KAJAANI 02.06.1939
Leinonen, Urho MELALAHTI 12.03.1939
Puurunen, Esko KESTILÄ 20.03.1939

85 v

Järvelin, Maija-Liisa OULU 09.05.1934
Leinonen, Arvo Ilmari RAISIO 15.01.1934
Leinonen, Claude COVINGTON MIC USA
09.04.1934
Leinonen, Helmi HELSINKI 01.06.1934
Leinonen, Reino Heikki KAJAANI 03.02.1934
Rönkkö, Sirkka OTALAMPI 29.04.1934
Turunen, Milja Anneli LAUKAA 10.01.1934

Leinosen sukuseuran hallitus ja toimihenkilöt

Esimies ja suvun arkistonhoitaja
Rovasti Tapio Leinonen Päiväkunnaantie 2 D 7,
44120 Äänekoski, 0400-155425
tapioleinonen@kolumbus.fi

Varaesimies ja sukulehden toimittaja
Martti Häikiö, yhteystiedot sivulla 2.

Taloudenhoitaja Jarmo Ahonen,
Keskikatu 1 A 5, 04200 Kerava, 044 258 2325,
jarmo.ahonen@kolumbus.fi

Timo Honka, Kiviaidankatu 3 A 32, 00210 Hel-
sinki, 0400-488013, timotapiohonka@gmail.com

Eija Leinonen, Pursimiehenkatu 27 B 4,
00150 Helsinki, 050-5902159,
eija.leinonen@reaktori.net

Mari Leinonen, Kokonlahdentie 12,
88300 Paltamo, 050-4300811
mari.leinonen@student oulu.fi

Pertti Leinonen, Porarinkatu 8 A 14,
02650 Espoo, 040-5874741
pertti.leinonen@hotmail.com

Tarja Leinonen-Viinikka, Vuotungintie 101,
93600 Kuusamo, 040-7701380
tarja.leinonenviinikka@gmail.com

Teuvo Leinonen, Oulutie 145 as. 1,
88310 Melalahti, 0400-281300
teuvo.o.leinonen@gmail.com

Liisa Manu, Luhtitie 2, 62100 Lapua,
050-3520341
liisamanu@luukku.com

Sukuseuran sihteeri
Jaana Sarkkinen, Haltilantie 5
02200 Espoo, 0500-333 308
jaana.sarkkinen@saunalahti.fi

TILAA SUVUN TUNNUKSET

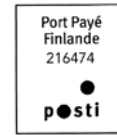
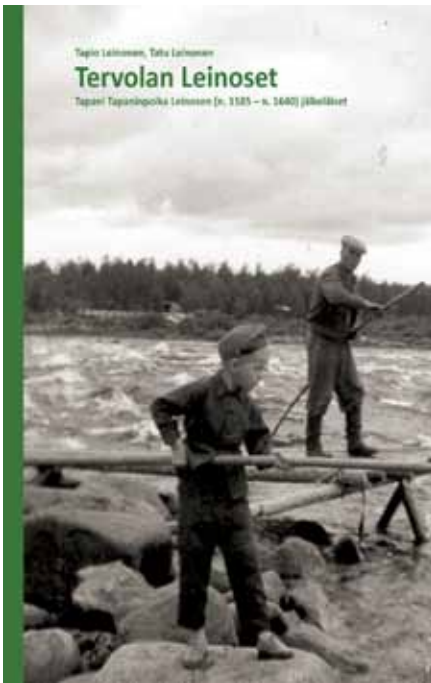
HINNAT

pöytäviiri 30 e
rintamerkki 4 e

TILAUKSET

Taloudenhoitaja Jarmo
Ahonen
(yhteystiedot yllä)

Tapio Leinonen, Tatu Leinonen

Tervolan Leinokset, Tapani Tapaninpoika Leinosen jälkeläiset

Leinosen sukuseuran 4. kirja ilmestyi marraskuussa 2015. Se täydentää Leinosten sukukirjasarjaa. Kirjassa on 667 sivua. Siitä löytyy 10 622 ihmistä, joiden kantaisa muutti Tervolaan Kainuusta 1500-luvun lopulla. Kirjan hinta on 50 euroa.

Tapio Leinonen, Tatu Leinonen: Kainuun Leinokset 1

Kirjan alkuosa kertoo Leinosista Kainuun asuttajina. Sukutaulut kattavat noin 10 000 Leinosta aviopuolisot ja lapset mukaan lukien. Loppuunmyyty.

Tapio Leinonen, Tatu Leinonen: Kainuun Leinokset 2

Kainuun Leinokset 2 on jatkoa edelliselle sukukirjalle. Matti Paavonpoika Leinosen (1710 – 1764) jälkeläisten sukutaulut, yhteensä noin 14 500 henkeä. Hinta nyt 30 euroa.

Tapio Leinonen, Tatu Leinonen: Kuusamon Leinokset

Kirjan aluksi esitellään Kuusamon varhaisimmat Leinokset, Leinokset Kuusamon asuttajina ja pitäjän vanhat maakirjatalot. Sitten on kuvaus keskeisimmästä kylästä Paanajärvestä tänään. käsittää yli 10 000 Kuusamon Leinosiin kuuluvaa. Mukana on Kuusamon Leinosten keskeisten talojen kartta sekä kartta Paanajärven, Tavajärven ja Vatajärven taloista. Hinta 50 euroa

Leinosten sukukirjoja myy Kainuun kirja- ja paperikauppa, Puolangantie 12, 88300 Paltamo, puh. 08-871 025, 0400-682 833, kainuun.kirja@paltamo.net www.kainuunkirja.net

